

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

ΜΑΙΟΣ 2018

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΕ-28– ΕΥΡΩΖΩΝΗ)

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ –ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ –ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΕ-28– ΕΥΡΩΖΩΝΗ)

04 Ιουνίου 2018

Το IOBE διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (DG ECFIN) και τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι αναλύσεις που δημοσιεύονται κάθε μήνα με τη μορφή αυτής της έκδοσης στηρίζονται στα πρωτογενή, αναλυτικά στοιχεία για πάνω από 1000 επιχειρήσεις και αντιπροσωπευτικό δείγμα 1500 καταναλωτών, όπως προκύπτουν από τις έρευνες που διεξάγει αποκλειστικά και μόνο το IOBE για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Επόμενο δελτίο: **02/07/2018**

Σημαντική σημείωση

Επισημαίνεται ότι από το δελτίο του Μαρτίου 2018, οι σειρές που παρουσιάζονται στους επιμέρους δείκτες επιχειρηματικών προσδοκιών, δηλαδή οι δείκτες στη Βιομηχανία, το Λιανικό Εμπόριο, τις Υπηρεσίες και τις Κατασκευές έχουν αλλάξει ως προς την περίοδο βάσης τους. Συγκεκριμένα, ως νέα βάση ορίστηκε η περίοδος 2000-2010 (=100), διαφοροποιώντας έτσι τους δείκτες, οι οποίοι μέχρι και τον Φεβρουάριο 2018 διαμορφώνονταν με βάση την περίοδο 1996-2006. Οι σειρές όμως έχουν αναθεωρηθεί πλήρως προς τα πίσω, έτσι ώστε τα στοιχεία να είναι μεταξύ τους συγκρίσιμα. Ως αποτέλεσμα οι δείκτες με τη νέα περίοδο βάσης είναι συνολικά υψηλότεροι συγκριτικά με εκείνους με την παλαιότερη περίοδο βάσης. Η αλλαγή περιόδου βάσης από το IOBE δεν επηρεάζει το συνολικό δείκτη οικονομικού κλίματος για την Ελλάδα ή οποιαδήποτε άλλη χώρα.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ: ΕΕ-28, ΕΥΡΩΖΩΝΗ, ΕΛΛΑΔΑ**Ε.Ε – ΕΥΡΩΖΩΝΗ: Αμετάβλητο το οικονομικό κλίμα σε Ευρωζώνη, μικρή άνοδος σε ΕΕ**

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος τον Μάιο παραμένει στα ίδια επίπεδα στην Ευρωζώνη, στις 112,5 μον. (-0,2), ενώ στην ΕΕ, κερδίζει 0,4 μονάδες (στις 112,8 μον.)¹, παραμένοντας σε υψηλά επίπεδα. Συγκεκριμένα, στην Ευρωζώνη, η σταθεροποίηση των προσδοκιών είναι το αποτέλεσμα της μείωσης των δεικτών στη Βιομηχανία (-0,5) και τις Υπηρεσίες (-0,4), το οποίο όμως αντισταθμίζεται από την άνοδο σε Κατασκευές (+2,4) και Λιανικό εμπόριο (+1,4). Στην καταναλωτική εμπιστοσύνη καταγράφεται σταθερότητα (-0,1). Σε επίπεδο των μεγαλύτερων χωρών, ο δείκτης επιδεινώνεται στην Ιταλία (-1) και την Ισπανία (-1,2), ενώ βελτιώνεται αντίθετα στην Γερμανία (+0,1), την Ολλανδία (+1,2) και την Γαλλία (-1,8). Σε επίπεδο ΕΕ, καταγράφεται άνοδος στον δείκτη στην Πολωνία (+0,6) και περισσότερο στο Ηνωμένο Βασίλειο (+1,9). Σε τομεακό επίπεδο, οι προσδοκίες ακολουθούν την τάση της Ευρωζώνης στις Κατασκευές, τη Βιομηχανία και το Λιανικό Εμπόριο, αλλά στις Υπηρεσίες και την καταναλωτική εμπιστοσύνη καταγράφεται άνοδος. Αναλυτικότερα:

- Στη Βιομηχανία, οι δείκτες προσδοκιών διαμορφώθηκαν στις +6,3 και +6,8 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη. Οι προσδοκίες για την εξέλιξη της παραγωγής μεταβάλλονται αρνητικά και στις δύο ζώνες, αντίθετα με τις εκτιμήσεις για τα επίπεδα παραγγελιών και ζήτησης, ενώ τα εκτιμώμενα αποθέματα αυξάνονται οριακά στην Ευρωζώνη.
- Στις Υπηρεσίες, οι δείκτες προσδοκιών διαμορφώθηκαν στις +13,3 και +14,3 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους μεταβάλλονται αρνητικά στην ΕΕ, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση μεταβάλλονται αρνητικά στην Ευρωζώνη και θετικά στην ΕΕ, ενώ οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης κερδίζουν έδαφος στην ΕΕ.
- Στο Λιανικό Εμπόριο, οι σχετικοί δείκτες διαμορφώθηκαν στις +1,8 και 0,7 μονάδες αντίστοιχα στην ΕΕ και την Ευρωζώνη. Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα επιχειρηματική δραστηριότητα μεταβάλλονται θετικά και στις δύο ζώνες, ενώ οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα υποδηλώνουν αποκλιμάκωση. Τέλος, οι προβλέψεις για τις πωλήσεις τους επόμενους μήνες βελτιώνονται ελαφρά σε αμφότερες τις ζώνες.
- Στις Κατασκευές, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών κινήθηκε στις +4,7 μονάδες στην ΕΕ και τις +7 μονάδες στην Ευρωζώνη. Οι προβλέψεις για το επίπεδο των εργασιών βελτιώνονται, όπως και οι προβλέψεις για την απασχόληση, αλλά μόνο στην Ευρωζώνη.
- Ο Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης διαμορφώνεται στις -0,1 και +0,2 μονάδες στην ΕΕ και την Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους βελτιώνονται στην ΕΕ, ενώ οι αντίστοιχες για την γενική κατάσταση της οικονομίας μεταβάλλονται αρνητικά σε αμφότερες τις ζώνες. Στην πρόθεση αποταμίευσης καταγράφεται ανάκαμψη, όπως και στις προβλέψεις για την εξέλιξη της ανεργίας, αλλά οριακά μόνο στην ΕΕ.
- Τέλος, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες (δεν περιλαμβάνεται στο δείκτη κλίματος) επιδεινώνεται τόσο στην ΕΕ (+17,8 από +20,9 μον.), όσο και στην Ευρωζώνη (+17,3 από +21,1 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των

¹ Λόγω αναθεώρησης των δεικτών Γερμανίας και Γαλλίας και της καταναλωτικής εμπιστοσύνης στο Ην. Βασίλειο, πραγματοποιήθηκε μια μικρή προς τα πάνω αναθεώρηση του δείκτη του Απριλίου κατά 0,1 μονάδες στην ΕΕ.

επιχειρήσεων επιδεινώνονται στην Ευρωζώνη και βελτιώνονται στην ΕΕ, ενώ οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία της ζήτησης και οι προβλέψεις της ζήτησης στο επόμενο τρίμηνο χειροτερεύουν και στις δύο ζώνες

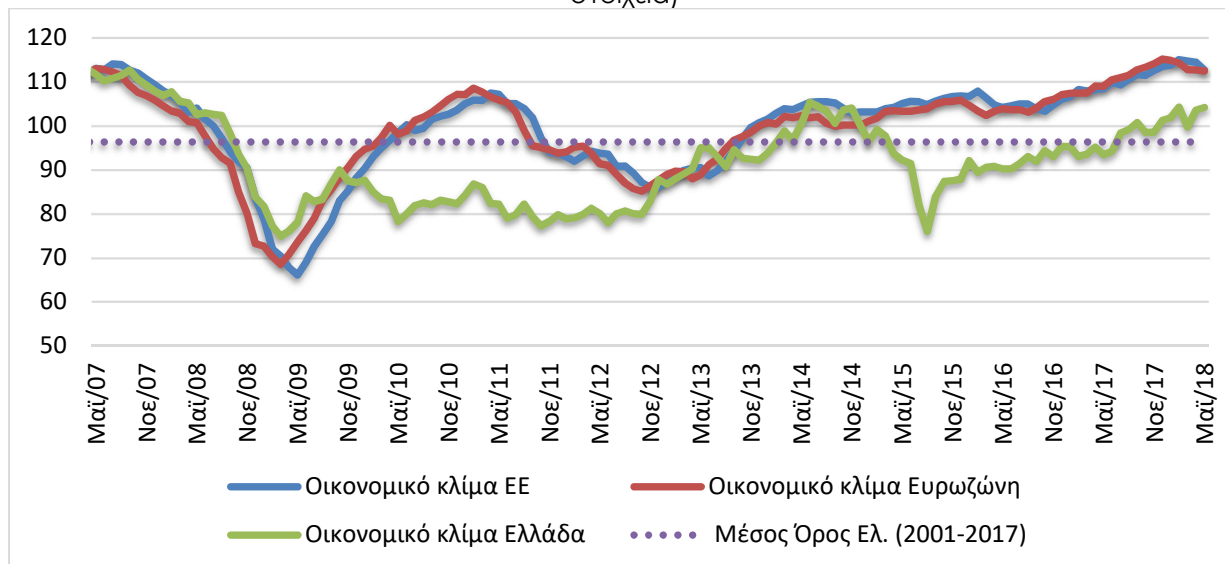
Πίνακας 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος (1990-2016=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)¹

Περιοχή	Ακραίες τιμές		Μέσος όρος									
	Min	Max	2001-2017	2012	2013	2014	2015	2016	2017			
ΕΕ-28	65,1 (Μαρ. 2009)	116,9 (Μάιος 2000)	99,7	89,8	94,9	104,4	106,0	105,6	111,7			
Ευρωζώνη	67,6 (Μαρ. 2009)	118,6 (Μάιος 2000)	99,1	89,9	93,2	101,3	104,1	104,7	111,3			
Ελλάδα	74,9 (Μαρ. 2009)	120,5 (Ιουλ. 2000)	96,0	80,9	91,6	100,5	89,7	91,8	96,6			
Περιοχή	2017											
	I	Φ	Μ	Α	Μ	I	I	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-28	108,0	108,4	108,6	110,0	109,2	110,7	111,6	111,4	112,4	113,6	113,7	115,1
Ευρωζώνη	107,5	107,5	107,5	109,2	108,7	110,6	110,7	111,4	112,5	113,5	114,0	115,3
Ελλάδα	95,3	93,1	93,6	95,2	93,4	94,2	98,4	99,2	100,8	98,5	98,6	101,3
Περιοχή	2018											
	I	Φ	Μ	Α	Μ	I	I	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-28	114,8	114,5	112,7	112,4	112,8							
Ευρωζώνη	114,9	114,3	112,8	112,7	112,5							
Ελλάδα	101,9	104,3	99,8	103,6	104,2							

¹ Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος είναι το σταθμισμένο άθροισμα των Δεικτών Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία, τις Κατασκευές, το Λιανικό Εμπόριο, τις Υπηρεσίες και του Δείκτη Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος Ε.Ε-28 και Ελλάδα (1990-2016=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

ΕΛΛΑΔΑ: Οριακή ανάκαμψη οικονομικού κλίματος, με επιδείνωση όμως στην καταναλωτική εμπιστοσύνη

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος συνεχίζει την ήπια ανοδική τάση του και διαμορφώνεται τον Μάιο στις 104,2 μονάδες (από 103,6 τον Απρίλιο), επανερχόμενος στο επίπεδο του Φεβρουαρίου. Η εξέλιξη αυτή είναι αποτέλεσμα της βελτίωσης των επιμέρους δεικτών των επιχειρηματικών προσδοκιών στις Υπηρεσίες και τις Κατασκευές, ενώ αντίθετα η καταναλωτική εμπιστοσύνη υποχωρεί. Η άνοδος του δείκτη είναι συμβατή με τις τρέχουσες εξελίξεις στην οικονομία, όπου καταγράφεται συνολικά ήπια μεγέθυνση, με σχετικά ισχυρότερη δυναμική στους εξωστρεφείς κλάδους. Στην πλευρά των νοικοκυριών, η σταθεροποίηση του διαθέσιμου εισοδήματος σε χαμηλά επίπεδα και η προοπτική για πιέσεις στα επίπεδα των συντάξεων και φορολογίας είναι εύλογο πως λειτουργεί αρνητικά, παρά τη σταδιακή αποκλιμάκωση του ποσοστού ανεργίας. Συνολικά, καθώς ολοκληρώνεται το τρέχον Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής, η οικονομία κινείται σε θετικό, αν και ήπιο ρυθμό ανάπτυξης. Πολύ σημαντικές αβεβαιότητες όμως παραμένουν τόσο για τους ακριβείς όρους εξόδου από το Πρόγραμμα όσο και για τις αναπτυξιακές προοπτικές της οικονομίας μεσοπρόθεσμα και, συνολικά, για το αν η οικονομία μπορεί να τεθεί σε πορεία σύγκλισης προς τους ευρωπαϊκούς μέσους όρους. Το πλαίσιο αξιολόγησης της δημοσιονομικής και μεταρρυθμιστικής πολιτικής μετά τον Αύγουστο, η προαιρετική δυνατότητα άντλησης ρευστότητας από τους εταίρους και πιστωτές, τα μεσοπρόθεσμα μέτρα ελάφρυνσης του δημόσιου χρέους, είναι σημαντικά ζητήματα για τα οποία ακόμα δεν έχουν ληφθεί οι τελικές αποφάσεις. Ενδεχόμενες σημαντικές εξελίξεις στο πεδίο της πολιτικής και των εξωτερικών σχέσεων πιθανώς θα επηρεάσουν επίσης τις οικονομικές προσδοκίες κατά τους επόμενους μήνες. Αναλυτικότερα:

- στη **Βιομηχανία**, το ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση επιδεινώνεται, ενώ το ισοζύγιο στις εκτιμήσεις για τα αποθέματα αποκλιμακώνεται, με τις προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες να παραμένουν αμετάβλητες
- στις **Κατασκευές**, οι προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων, αλλά και εκείνες για την απασχόληση βελτιώνονται
- στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις βελτιώνονται σημαντικά, οι θετικές προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή τους ενισχύονται, όμως ο δείκτης του ύψους των αποθεμάτων αυξάνεται, γεγονός που υποδηλώνει λιγότερες ρευστοποιήσεις
- στις **Υπηρεσίες**, οι θετικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων και την τρέχουσα ζήτηση ενισχύονται, ενώ αντίθετα οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή της επιδεινώνονται ελαφρά
- στην **Καταναλωτική Εμπιστοσύνη** οι προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών, οι αντίστοιχες για την οικονομική κατάσταση της χώρας και η πρόθεση για αποταμίευση βελτιώνονται αισθητά, ενώ στις προβλέψεις για την πορεία της ανεργίας καταγράφεται οριακή βελτίωση

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: Επιδείνωση στις επιχειρηματικές προσδοκίες, στα ίδια επίπεδα η προβλεπόμενη παραγωγή

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία διαμορφώνεται τον Μάιο ελαφρώς χαμηλότερα έναντι του προηγούμενου μήνα, στις 101,7 (από 103,4) μονάδες, υψηλότερα πάντως από το αντίστοιχο περυσινό επίπεδο (92,8 μον.). **Από τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, το ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση επιδεινώνεται, ενώ το ισοζύγιο στις εκτιμήσεις για τα αποθέματα αποκλιμακώνεται, με τις προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες να παραμένουν στο ίδιο επίπεδο.** Αναλυτικά:

α) Σε **επίπεδο παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης**, ο αρνητικός δείκτης διαμορφώνεται τον Μάιο στις -24 (από -17) μονάδες, με το 32% (από 28%) των επιχειρήσεων να δηλώνουν χαμηλές για την εποχή παραγγελίες και το 9% (από 11%) να αναφέρει το αντίθετο.

β) Στις **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες**, το σχετικό ισοζύγιο διαμορφώνεται εκ νέου στις +21 μονάδες, με το 37% (από 32%) των επιχειρήσεων να προβλέπει άνοδο της παραγωγής του το επόμενο τρίμηνο και ένα 16% (από 10%) μείωσή της.

γ) Ως προς τα **αποθέματα έτοιμων προϊόντων**, το σχετικό θετικό ισοζύγιο μειώνεται στις +2 (από +5) μονάδες, με το 15% (από 18%) των επιχειρήσεων να αναφέρει υψηλά για την εποχή αποθέματα και το 12% να δηλώνει εκ νέου το αντίθετο.

δ) Στους δείκτες **εξαγωγικής δραστηριότητας** καταγράφονται τον Μάιο μικτές τάσεις: οι **εκτιμήσεις για τις εξαγωγές κατά το τελευταίο τρίμηνο** επιδεινώνονται (+11 από +14 μον. ο δείκτης), αντίθετα από τις **προβλέψεις για εξαγωγές τους προσεχείς μήνες** (+25 από +20 μον. ο δείκτης) και το ισοζύγιο στις **εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού** (στις -12 από -14 μον.).

ε) Οι **θετικές προβλέψεις για τις πωλήσεις τους προσεχείς μήνες** παραμένουν ως έχουν (+21 μον. το ισοζύγιο), με το 37% (από 1/3) των επιχειρήσεων να αναμένει άνοδο το προσεχές χρονικό διάστημα και το 16% (από 12%) μείωσή τους. Ο δείκτης **εκτιμήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις** διαμορφώνεται στις +3 (από +14) μονάδες.

στ) Οι **μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής** διαμορφώνονται στους 4,2 (από 4,9), ενώ το **ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού** κινείται στο ίδιο επίπεδο, στο 71,4%.

ζ) Ο θετικός δείκτης των +15 μονάδων στις **προβλέψεις για την απασχόληση** χάνει 14 μονάδες, με το ποσοστό των επιχειρήσεων που προβλέπει άνοδο απασχόλησης στο προσεχές τρίμηνο να κινείται στο 10% (από 22%), έναντι ενός 8% που αναμένει εκ νέου μείωσή της.

η) Οι **προβλέψεις για τις μεταβολές των τιμών** υποδηλώνουν μείωσή τους, με το σχετικό δείκτη να κινείται στις -4 (από +1) μονάδες και το 85% (από 87%) των επιχειρήσεων να μην αναμένει μεταβολές τους το επόμενο τρίμηνο.

Σε επίπεδο βασικών τομέων, οι τάσεις των προσδοκιών είναι κυρίως πτωτικές στις τρεις κατηγορίες. Συγκεκριμένα, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών είναι αμετάβλητος στα **Καταναλωτικά αγαθά**, στις 99,7 (από 99,4) μονάδες. Στα **Κεφαλαιουχικά αγαθά**, ο δείκτης κινείται καθοδικά στις 92,1 (από 99,5) μονάδες, με το ισοζύγιο παραγγελιών και ζήτησης και τις προβλέψεις για την παραγωγή να επιδεινώνονται. Τέλος, πτωτικά κινείται και ο δείκτης στα **Ενδιάμεσα αγαθά**, υποχωρώντας στις 107,3 (από 109,5) μονάδες.

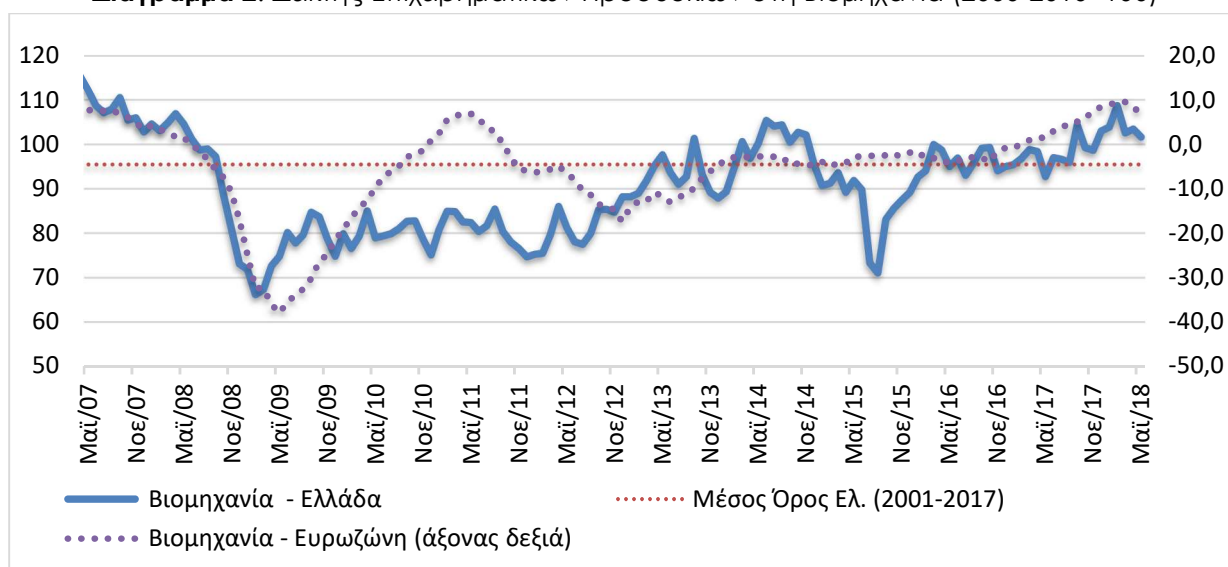
Πίνακας 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

Τομέας	Ακραίες τιμές				Μέσος όρος						
	Min	Max	2001-2017	2013	2014	2015	2016	2017			
Βιομηχανία (2000-2010=100)	66,2 (Φ. 2009)	117,6 (Μάρ. 2000)	95,1	92,6	99,7	86,3	96,1	98,1			
2017											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
95,4	96,8	98,8	98,4	92,8	97,0	96,6	95,9	104,4	99,2	98,7	103,0
2018											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
103,9	108,7	102,6	103,4	101,7							

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις παραγωγής, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfm. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfm

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ: Σημαντική βελτίωση προσδοκιών, εκπορευόμενη κυρίως από τις Ιδιωτικές Κατασκευές

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές κινείται εντόνως ανοδικά τον Μάιο, στις 69,8 (από 49,7) μονάδες, πολύ υψηλότερα έναντι της χαμηλής αντίστοιχης περυσινής τους επίδοσης (35,3 μον.). **Σε κλαδικό επίπεδο, η τάση είναι αισθητά ανοδική στις Ιδιωτικές Κατασκευές και λιγότερο αυξητική στα Δημόσια Έργα. Από τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, οι προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων, αλλά και εκείνες για την απασχόληση κινούνται θετικά.** Αναλυτικά, ο αρνητικός δείκτης των -63 μονάδων στις προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων αμβλύνεται στις -56 μονάδες, με το 62% των επιχειρήσεων να διατυπώνει απαισιοδοξία για το επίπεδο των εργασιών του επόμενου τρίμηνο. Στις προβλέψεις για την απασχόληση, ο σχετικός δείκτης μεταβάλλεται εντόνως θετικά, στις -23 (από -51) μονάδες, με το 39% (έναντι όμως 58% τον προηγούμενο μήνα) των ερωτηθέντων να προβλέπει μείωση θέσεων εργασίας στον τομέα και μόλις το 3% άνοδο. Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, ο αρνητικός δείκτης των εκτιμήσεων για την τρέχουσα πορεία εργασιών των επιχειρήσεων διευρύνεται στις -49 (από -43) μονάδες, ενώ οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας υποχωρούν ελαφρώς, στους 6,3 (από 6,6). Στο πεδίο των τιμών, οι αποπληθωριστικές

προσδοκίες περιορίζονται (στις -19 από -22 μον. το ισοζύγιο). Τέλος, το 18% (από 14%) από τις ερωτηθείσες επιχειρήσεις αναφέρει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία. Από τις υπόλοιπες, το 27% επισημαίνει τη χαμηλή ζήτηση, το 38% την ανεπαρκή χρηματοδότηση και ένα 16% τους λοιπούς συγκυριακούς παράγοντες ως τα βασικότερα εμπόδια στη λειτουργία του.

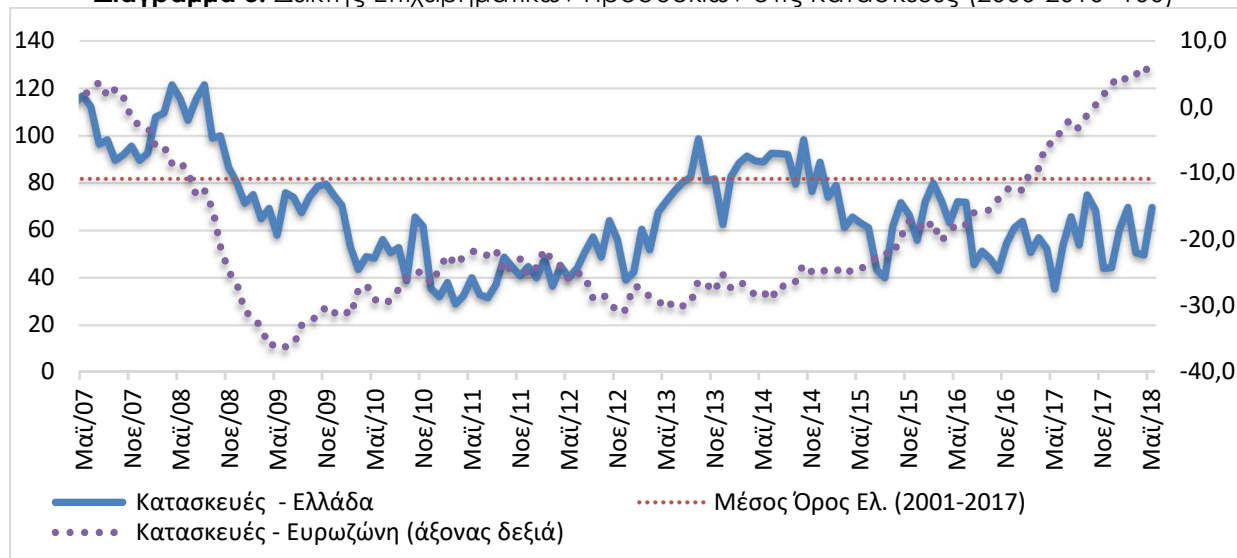
Πίνακας 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές

Τομέας	Ακραίες τιμές		Μέσος όρος								
	Min	Max	2001-2017	2013	2014	2015	2016	2017			
Κατασκευές (2000-2010=100)	28,9 (Μάρ. 2011)	155,7 (Μάρ. 2000)	80,8	71,5	88,4	62,0	61,3	55,4			
2017											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
63,9	50,8	57,0	52,4	35,3	54,0	65,7	53,9	75,0	68,5	43,9	44,4
2018											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
60,5	69,7	50,6	49,7	69,8							

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις για το πρόγραμμα των εργασιών και τις προβλέψεις για την απασχόληση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfín. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfín

Αναλυτικά στους επιμέρους κλάδους:

Αισθητή άνοδο καταγράφει ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Ιδιωτικές Κατασκευές**, φθάνοντας στις 112,5 (από 74,5) μονάδες, στην καλύτερη τιμή του από τον Φεβρουάριο του 2016. Ο δείκτης πρόβλεψης για το επίπεδο προγραμματισμένων εργασιών κερδίζει σημαντικό έδαφος και διαμορφώνεται στις -12 (από -41) μονάδες, ενώ οι αρνητικές προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου αμβλύνονται σημαντικά και λαμβάνουν θετικό πρόσημο (στις +15 από -24 μον. ο δείκτης). Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία εργασιών των επιχειρήσεων βελτιώνονται επίσης, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -15 (από -25) μονάδες, ενώ οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας είναι 4,6. Ως προς τις τιμές, οι αποπληθωριστικές προσδοκίες περιορίζονται, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -12 (από -21) μονάδες. Τέλος, αυξάνεται στο 38% (από 31%) το ποσοστό των επιχειρήσεων που δεν

αναφέρουν προσκόμματα στη λειτουργία τους. Από τις υπόλοιπες, το 28% δηλώνει την ανεπάρκεια χρηματοδότησης και το 13% τη χαμηλή ζήτηση ως βασικότερα προβλήματα στη λειτουργία τους.

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Κατασκευές Δημοσίων Έργων** διαμορφώνεται υψηλότερα τον Μάιο, μετά από ένα τρίμηνο πτώσης, στις 39,8 (από 33,1) μονάδες, επίπεδο ανώτερο έναντι του αντίστοιχου περυσινού (31,3 μον.). Ως προς το πρόγραμμα εργασιών του κλάδου, ο δείκτης των -76 μονάδων μεταβάλλεται αρνητικά κατά 8 μονάδες, ενώ στις προβλέψεις για την απασχόληση καταγράφεται άνοδος 20 μονάδων στο σχετικό ισοζύγιο, το οποίο διαμορφώνεται στις -48 μονάδες. Από τις επιχειρήσεις του κλάδου, το 54% (από 73%) αναμένει λιγότερες θέσεις απασχόλησης, με το 5% να προβλέπει εκ νέου αύξησή τους. Στις υπόλοιπες μεταβλητές, ο δείκτης για τις εκτιμήσεις του επιπέδου των τρεχουσών εργασιών των επιχειρήσεων έφθασε τις -71 (από -54) μονάδες, ενώ στο πεδίο των τιμών, το σχετικό ισοζύγιο των -23 μονάδων δεν μεταβάλλεται. Τέλος, το ποσοστό των ερωτηθέντων που δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία κινείται στο 6% (από 3%), με το 31% να αναφέρει τη χαμηλή ζήτηση, το 45% τη χαμηλή χρηματοδότηση και το 19% τους λοιπούς συγκυριακούς παράγοντες ως τα κυριότερα επιχειρηματικά προσκόμματα.

ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ: Μικρή βελτίωση στις επιχειρηματικές προσδοκίες, ανάκαμψη πωλήσεων

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο **Λιανικό Εμπόριο** σημειώνει μικρή άνοδο τον Μάιο στις 107,3 (από 106,5) μονάδες, υψηλότερα πάντως σε σύγκριση με την αντίστοιχη περυσινή του επίδοση (99,8 μον.). Από τις κύριες μεταβλητές του δείκτη, **οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις βελτιώνονται σημαντικά, όπως και οι θετικές προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή τους, αν και ο δείκτης του ύψους των αποθεμάτων αυξάνεται, γεγονός που υποδηλώνει τη διόγκωσή τους σε επίπεδα άνω του φυσιολογικού για την εποχή.** Αναλυτικά, οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις τους ενισχύονται, με τον σχετικό δείκτη να κινείται κατά 15 μονάδες υψηλότερα, στις +25 μονάδες, καθώς το 52% (από 43%) των επιχειρήσεων δηλώνει αυξημένες πωλήσεις, έναντι ενός 28% (από 33%) που αναφέρει το αντίθετο. Οι αισιόδοξες προβλέψεις για την εξέλιξη των πωλήσεων το επόμενο τρίμηνο επίσης ενισχύονται ελαφρά (στις +27 από +23 μον. το ισοζύγιο), ενώ οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα υποδηλώνουν τη διόγκωσή τους μετά τις ρευστοποιήσεις της προηγούμενης περιόδου (στις +9 από -7 μον. ο δείκτης). Στις παραγγελίες προς προμηθευτές, καταγράφεται μικρή εξασθένιση, καθώς το σχετικό ισοζύγιο κινείται στις +10 (από +16) μονάδες, ενώ κατά 16 μονάδες υποχωρεί το ισοζύγιο στις προβλέψεις για την απασχόληση και ισοσκελίζεται. Τέλος, ως προς τις τιμές, το 89% των επιχειρήσεων αναμένει σταθερότητα, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις +8 μονάδες.

Οι εξελίξεις σε επιμέρους κλάδους του Λιανικού εμπορίου είναι οι εξής:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Τρόφιμα – Ποτά – Καπνός** παραμένει τον Μάιο **στα ίδια χαμηλά επίπεδα**, στις 80 μονάδες, σε οριακά υψηλότερη επίδοση σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή (78,7 μον.). Οι αρνητικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις αμβλύνονται, με το σχετικό δείκτη των -10 μονάδων να ισοσκελίζεται και τις προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου να μην μεταβάλλονται (στις +3 μον. το σχετικό ισοζύγιο). Στις εκτιμήσεις για τα αποθέματα, ο αντίστοιχος δείκτης υποδηλώνει κλιμάκωσή τους (+18 από +8 μον.), ενώ ενισχύονται οι παραγγελίες προς προμηθευτές (+11 από +8 μον.). Από την άλλη πλευρά οι

προβλέψεις για την εξέλιξη της απασχόλησης του κλάδου αλλάζουν τάση και βαίνουν αρνητικές (-5 από +19 μον. ο δείκτης), ενώ στις τιμές καταγράφονται ανοδικές τάσεις (+20 το ισοζύγιο).

Έντονα πτωτικά κινείται τον Μάιο ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Υφάσματα - Ένδυση - Υπόδηση**, φθάνοντας στις 90,7 (από 126,5) μονάδες, πολύ χαμηλότερα πάντως σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή του επίδοση (112,4 μον.). Από τα βασικά στοιχεία δραστηριότητας, βελτιώνονται ελαφρά οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις (+3 από 0 μον. το ισοζύγιο), ενώ οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία τους κινούνται αισθητά προς τα κάτω (+24 από +41 μον. ο δείκτης), με τις αρνητικές εκτιμήσεις για τα αποθέματα να σημειώνουν έντονη κλιμάκωση. Οι προβλέψεις σχετικά με τις παραγγελίες προς προμηθευτές το επόμενο τρίμηνο κινούνται πτωτικά (+2 από +12 μον. το ισοζύγιο), με τις προσδοκίες για την απασχόληση να μεταβάλλονται θετικά, μετά από ένα τετράμηνο σταθερότητας (+20 από +12 μον. ο δείκτης). Τέλος ως προς τις τιμές, η τάση είναι αρνητική (στις -10 από 0 μον. ο δείκτης).

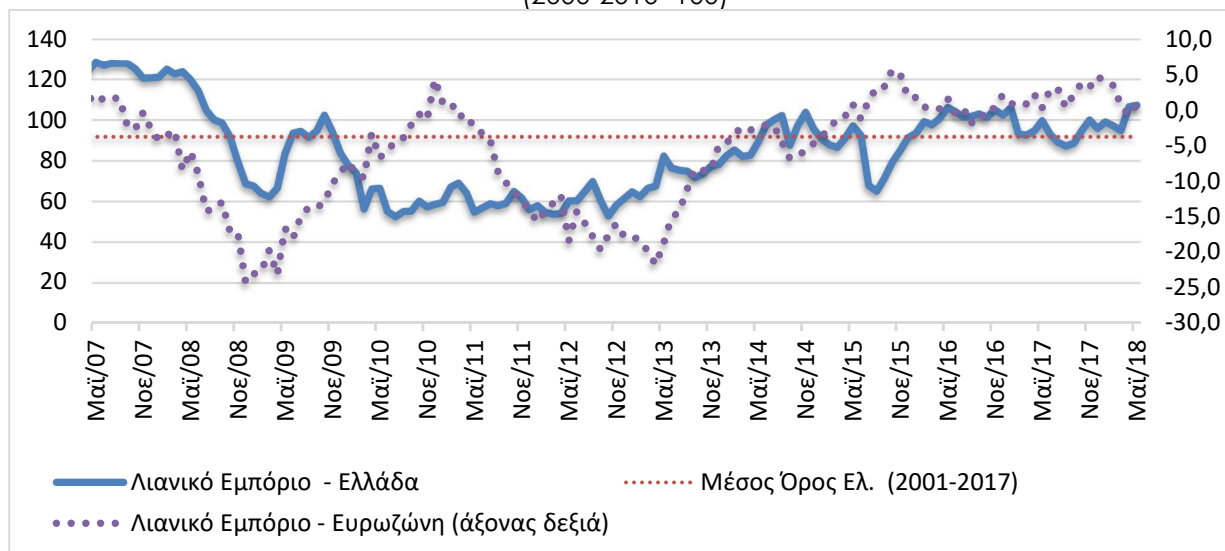
Πίνακας 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
Λιανικό Εμπόριο (2000-2010=100)		Min	Max	2001-2017	2013	2014	2015	2016	2017		
		52.6 (Ιουλ. 2010)	128.7 (Μάιος. 2007)	91.7	72,6	92,3	83,9	101,4	94,6		
2017											
I	Φ	Μ	Α	Μ	I	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	
106,1	93,2	92,7	94,9	99,8	93,1	89,1	87,2	88,7	94,7	100,1	95,9
2018											
I	Φ	Μ	Α	Μ	I	I	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
99,1	97,2	94,9	106,5	107,3							

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για τις πωλήσεις και τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfín. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfín

Ελαφρά επιδείνωση καταγράφουν τον Μάιο οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Είδη Οικιακού Εξοπλισμού**, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 102,6 (από 105,5) μονάδες, υψηλότερα πάντως σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι (90,7 μον.). Το ισοζύγιο για τις τρέχουσες πωλήσεις παραμένει αμετάβλητο στις +13 μονάδες, όμως οι αισιόδοξες προβλέψεις για τις

πωλήσεις της επόμενης περιόδου υποχωρούν (στις +20 από +28 μον. ο δείκτης). Ο δείκτης των αποθεμάτων κινείται εκ νέου στις -5 μονάδες, ενώ στις προβλέψεις παραγγελιών προς προμηθευτές, το ισοζύγιο των -9 μονάδων αυξάνεται στις +3 μονάδες. Στις προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου σημειώνεται άνοδος στο σχετικό δείκτη κατά 20 μονάδες αλλά αυτός παραμένει αρνητικός (στις -13 μον.), ενώ τέλος, στις τιμές, ο αρνητικός δείκτης των -9 μονάδων διαμορφώνεται στις +2 μονάδες.

Ανοδικά κινούνται και τον Μάιο οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Οχήματα – Ανταλλακτικά**, με τον σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 150 (από 140) μονάδες, σε υψηλότερη επίδοση έναντι της αντίστοιχης περσινής (135,3 μον.). Το θετικό ισοζύγιο στις τρέχουσες πωλήσεις του κλάδου διευρύνεται σημαντικά, στις +84 (από +36) μονάδες, ενώ αυξητική είναι και η τάση στον δείκτη των προβλέψεων για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου (στις +51 από +45 μον.). Στα αποθέματα, ο σχετικός δείκτης αυξάνεται αισθητά (στις +6 από -20 μον.), με τις προβλέψεις για την απασχόληση να κερδίζουν έδαφος (+19 από -1 μον. το σχετικό ισοζύγιο). Στις παραγγελίες προς προμηθευτές όμως, η μεταβολή είναι αρνητική αλλά αυτές παραμένουν αυξητικές (στις +33 από +43 μον. το ισοζύγιο), ενώ τέλος, στις προβλέψεις των τιμών, η τάση είναι ανοδική (+13 μονάδες ο δείκτης).

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Πολυκαταστήματα** βελτιώνονται τον Μάιο, με τον δείκτη να αυξάνεται στις 86,2 (από 92,2) μονάδες, σε καλύτερη επίδοση από την αντίστοιχη περσινή (78,2 μον.). Από τα επιμέρους στοιχεία, ο οριακά θετικός δείκτης τρεχουσών πωλήσεων σκαρφαλώνει στις +14 μονάδες, ενώ και οι προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου κερδίζουν ανάλογο έδαφος (στις +14 από +1 μον. το σχετικό ισοζύγιο). Τα αποθέματα παραμένουν σε φυσιολογικά για την εποχή επίπεδα, ενώ το ισοζύγιο των +26 μονάδων στις προβλέψεις για τις παραγγελίες προς προμηθευτές χάνει 7 μονάδες. Αισθητή είναι η υποχώρηση του δείκτη στις προβλέψεις για την απασχόληση (0 από +20 μον.), ενώ στις τιμές, ομόφωνα και πάλι οι επιχειρήσεις του κλάδου αναμένουν σταθερότητα (+2 μον. ο δείκτης).

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Περαιτέρω βελτίωση των επιχειρηματικών προσδοκιών, θετικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες** κινείται ανοδικά και τον Μάιο και διαμορφώνεται στις 105,5 (από 100,3) μονάδες, σε υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με τα αντίστοιχα περυσινά (92,3 μονάδες). **Από τις επιμέρους μεταβλητές του δείκτη, οι θετικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων και την τρέχουσα ζήτηση ενισχύονται, ενώ αντίθετα οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή της επιδεινώνονται ελαφρά.** Αναλυτικότερα, ο δείκτης των εκτιμήσεων για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων διευρύνεται στις +23 (από +15) μονάδες, εξέλιξη ανάλογη με εκείνη στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση (+19 από +5 μον.). Από την άλλη πλευρά, οι πολύ αισιόδοξες προβλέψεις για τη ζήτηση του επόμενου τριμήνου εξασθενούν ελαφρώς (+27 από +30 μον. το σχετικό ισοζύγιο), όπως και οι προβλέψεις για την απασχόληση που αποκλιμακώνονται ελαφρώς (+21 από +26 μον. ο σχετικός δείκτης). Στις τιμές, το σχετικό ισοζύγιο των +7 μονάδων χάνει 8 μονάδες και διαμορφώνεται στη -1 μονάδα. Το 34% (από 30%) των επιχειρήσεων δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, ενώ από τις υπόλοιπες, το 26% επισημαίνει την ανεπάρκεια ζήτησης ως βασικότερο εμπόδιο στη λειτουργία του και από ένα 17% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και την τρέχουσα οικονομική συγκυρία (κεφαλαιακοί έλεγχοι, καθυστέρηση εισπράξεων Δημοσίου, υψηλή φορολογία κ.α.) αμφότερες.

Σε επίπεδο βασικών κλάδων των Υπηρεσιών η εικόνα είναι η ακόλουθη:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Ξενοδοχεία – Εστιατόρια – Τουριστικά Πρακτορεία** κινείται ανοδικά τον Μάιο, για τέταρτο κατά σειρά μήνα, στις 128,5 (από 118,7) μονάδες, σε ελαφρώς υψηλότερο επίπεδο έναντι του αντίστοιχου περυσινού (125,7 μον.). Οι εκτιμήσεις για την πορεία της τρέχουσας κατάστασης των επιχειρήσεων κερδίζουν συνεχώς έδαφος (+45 από +24 μον. το ισοζύγιο), ενώ και στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση, ο δείκτης των +11 μονάδων αυξάνεται στις +29 μονάδες. Οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη ζήτηση πάντως εξασθενούν ελαφρά (+24 από +32 μον. το ισοζύγιο), όπως και οι αντίστοιχες για την απασχόληση του κλάδου (+17 από +30 μον. το ισοζύγιο), καθώς οι προσλήψεις για τη σεζόν ολοκληρώνονται. Ο δείκτης των τιμών διαμορφώνεται στις +16 (από +19) μονάδες, ενώ τέλος, αυξάνεται στο 46% (από 39%) το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με ένα 16% να κρίνει ως βασικό λειτουργικό εμπόδιο την ανεπάρκεια ζήτησης, το 9% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 20% την τρέχουσα οικονομική συγκυρία.

Ανοδικά κινείται, μετά από ένα τρίμηνο πτωτικής πορείας, ο δείκτης προσδοκιών στους **Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς** (δεν περιλαμβάνονται οι Τράπεζες), φθάνοντας στις 126,5 (από 111) μονάδες, σε υψηλότερα επίπεδα σε σύγκριση με πέρυσι (112,7 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων μεταβάλλονται θετικά, με το σχετικό ισοζύγιο να κινείται στις +23 (από +10) μονάδες, ενώ σε υψηλότερη τιμή διαμορφώνεται και ο δείκτης στις εκτιμήσεις της τρέχουσας ζήτησης (στις +9 από -10 μον.). Σχετικά με τις προβλέψεις της βραχυπρόθεσμης πορείας της ζήτησης, ο σχετικός δείκτης αυξάνεται από τις +35 στις +50 μονάδες, ενώ από τα υπόλοιπα στοιχεία, στις προβλέψεις για την απασχόληση καταγράφεται πτώση, με το ισοζύγιο να κινείται στις +32 (από +40) μονάδες. Στις προσδοκίες για τις τιμές, ο ισοσκελισμένος δείκτης δεν μεταβάλλεται, ενώ τέλος, το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ανεμπόδιστη επιχειρηματική λειτουργία αυξάνεται στο 18%, με το 52% των επιχειρήσεων να αναφέρει την ανεπαρκή ζήτηση ως σημαντικότερο πρόσκομμα, και ένα 24% άλλους παράγοντες.

Πίνακας 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
Υπηρεσίες (2000-2010=100)		Min	Max	2001-2017	2013	2014	2015	2016	2017		
		55.9 (Σ. 2012)	140.2 (Ιουλ. 2000)	87.6	75,3	93,3	78,2	79,3	92,7		
2017											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
84,0	82,3	83,8	88,2	92,3	97,3	99,0	101,0	99,1	98,6	96,2	90,6
2018											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
88,0	93,7	92,4	100,3	105,5							

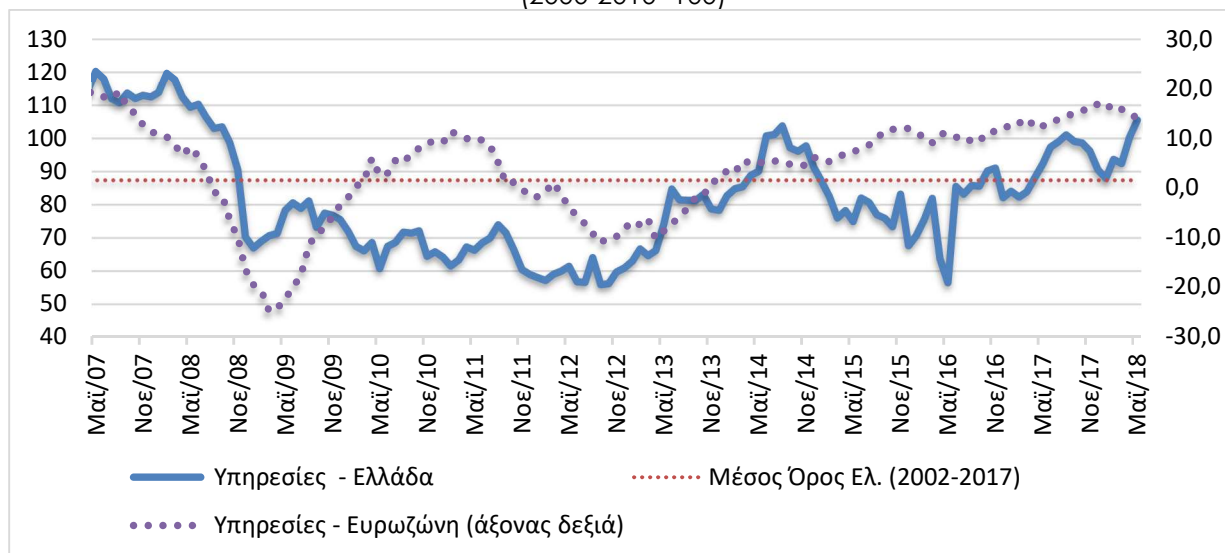
Σημειώσεις: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση την κατάσταση της επιχείρησης, καθώς και τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για την πορεία της ζήτησης.

Πηγή: IOBE

Υψηλότερα κινείται ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Διάφορες Επιχειρηματικές Δραστηριότητες** ο οποίος φθάνει στις 74,1 (από 67,4) μονάδες, σε υψηλότερα επίπεδα σε σύγκριση με τα αντίστοιχα περυσινά (66,3 μον.). Στους βασικούς δείκτες, το αρνητικό ισοζύγιο στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων κερδίζει 10 μονάδες αλλά παραμένει έντονα αρνητικό (στις -30 μον.), ενώ στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση καταγράφεται άνοδος 15 μονάδων (-7 μον. το ισοζύγιο). Οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της

ζήτησης παραμένουν στα ίδια σχεδόν επίπεδα, με τον ισοσκελισμένο δείκτη να χάνει μία μονάδα, ενώ και στις προβλέψεις για την απασχόληση το σχετικό ισοζύγιο κερδίζει 6 μονάδες (στις -4). Οι προσδοκίες για τις τιμές παραμένουν αποπληθωριστικές (στις -15 μον. ο δείκτης), ενώ τέλος, διαμορφώνεται στο 21% (από 14%) το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 26% να αναφέρει την ανεπάρκεια ζήτησης, το 31% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 23% άλλους παράγοντες ως τα βασικότερα εμπόδια λειτουργίας του.

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfm. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfm

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στην **Πληροφορική και Ανάπτυξη Λογισμικού** κινείται πτωτικά, στις 79,9 (από 85) μονάδες, σε λίγο υψηλότερο πάντως επίπεδο σε σχέση με το αντίστοιχο περσινό (76,5 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων χάνουν έδαφος (στις -18 από -3 μον. ο δείκτης), όπως και οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση (+8 από +11 μον. ο δείκτης), με τον ισοσκελισμένο δείκτη προβλέψεων για τη βραχυπρόθεσμη πορεία της να παραμένει αμετάβλητος. Στις προβλέψεις για την απασχόληση το ισοσκελισμένο ισοζύγιο επίσης δεν μεταβάλλεται, ενώ ως προς τις προβλέψεις για τις τιμές, εμφανίζεται αποπληθωριστική τάση (-13 από +5 μον. ο δείκτης). Τέλος, το 26% των επιχειρήσεων δηλώνει εκ νέου απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 29% να επισημαίνει αμφότερες την ανεπάρκεια ζήτησης και κεφαλαίων κίνησης και το 9% άλλους παράγοντες ως τα κυριότερα προσκόμματα λειτουργίας.

Ανοδικά κινούνται οι επιχειρηματικές προσδοκίες στις **Χερσαίες Μεταφορές**, με τον σχετικό δείκτη να αυξάνεται στις 109,3 (από 86) μονάδες, σε ελαφρώς υψηλότερο επίπεδο σε σχέση με το αντίστοιχο περσινό (106,8 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων είναι θετικές (+27 μον.), ενώ ο δείκτης των -2 μονάδων των εκτιμήσεων για την τρέχουσα ζήτηση αυξάνεται κατά 22 μονάδες και διαμορφώνεται στις +20. Οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία της ζήτησης βελτιώνονται περαιτέρω (στις +40 από +19 μονάδες ο δείκτης.), ενώ και στις προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου το σχετικό ισοζύγιο διευρύνεται στις +40 (από +14) μονάδες. Ο δείκτης τιμών των -5 μονάδων παραμένει ως έχει, ενώ τέλος, το 44% των επιχειρήσεων δηλώνει ανεμπόδιστη επιχειρηματική λειτουργία, με το 21% να επισημαίνει την ανεπάρκεια ζήτησης και το 23% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης ως τα βασικότερα εμπόδια στη λειτουργία τους.

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ**Κάμψη καταναλωτικής εμπιστοσύνης, μετά από ένα τρίμηνο ανόδου**

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης διαμορφώθηκε τον Μάιο χαμηλότερα σε σύγκριση με τον Απρίλιο, στις -51 (από -48,8) μονάδες, αισθητά υψηλότερα πάντως έναντι του αντίστοιχου περυσινού επιπέδου (-69,7 μονάδες). **Η επιδείνωση των προσδοκιών, προέρχεται κυρίως από τις προβλέψεις για την κατάσταση της χώρας, καθώς στις υπόλοιπες παραμέτρους του δείκτη δε σημειώνονται ιδιαίτερες μεταβολές. Καθώς ολοκληρώνεται το τρέχον Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής η αβεβαιότητα για το μετά-προγραμματικό περιβάλλον και τα χαρακτηριστικά του παραμένει. Ο τρόπος και ο βαθμός αξιολόγησης της δημοσιονομικής και μεταρρυθμιστικής πολιτικής μετά τον Αύγουστο, το εάν θα υπάρχει προαιρετικά η δυνατότητα άντλησης ρευστότητας από τους εταίρους και πιστωτές, τα μακροπρόθεσμα μέτρα ελάφρυνσης του δημόσιου χρέους, είναι θέματα στα οποία ακόμα δεν έχουν ληφθεί αποφάσεις. Τις προσδοκίες για την κατάσταση εγχωρίως στον επόμενο χρόνο ίσως επιδεινώνουν και άλλες πολιτικές εξελίξεις, όπως σε θέματα εξωτερικής πολιτικής, π.χ. στις σχέσεις με την Τουρκία.** Οι Έλληνες καταναλωτές παραμένουν οι πλέον απαισιόδοξοι στην ΕΕ, ενώ ακολουθούν τα νοικοκυριά από τη Βουλγαρία (-22,1 από -22,9), τη Ρουμανία (-24,3 από -23,2), την Ιταλία (-7,2 από -5,1) και την Ουγγαρία (-6,9 από -8,3). Ο μέσος δείκτης διαμορφώθηκε στις -0,1 (από -0,5) μονάδες στην ΕΕ και στις +0,2 (από +0,3) μονάδες στην Ευρωζώνη. Ανοδική τάση σημειώνεται τον Μάιο σε 12 χώρες, ενώ θετικό πρόσημο διατηρούν 17 χώρες: οι σκανδιναβικές (Δανία, Σουηδία, Φινλανδία), το Λουξεμβούργο, η Τσεχία, η Γερμανία, η Μάλτα, η Ολλανδία, η Αυστρία, η Πορτογαλία, η Ισπανία, η Κύπρος, η Εσθονία, Πολωνία, η Ιρλανδία, η Σλοβενία και το Βέλγιο. Αναλυτικά:

- **Αμετάβλητες οι προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών**

Οι προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προσεχείς 12 μήνες είναι τον Μάιο στα ίδια επίπεδα με τον προηγούμενο μήνα, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -45,9 (από -45,8) μονάδες. Το 58% των νοικοκυριών αναμένει ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής του κατάστασης, ενώ το 5% προβλέπει εκ νέου μικρή βελτίωση. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώνονται στις +2 και -0,1 μονάδες αντίστοιχα.

- **Επιδείνωση στις προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας**

Ο δείκτης των προβλέψεων των νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας τους το προσεχές 12-μηνο επιδεινώθηκε τον Μάιο και διαμορφώθηκε στις -47,5 (από -44,4) μονάδες. Το 61% (από 59%) των καταναλωτών προβλέπει ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας, έναντι του 9-10% το οποίο αναμένει ελαφρά βελτίωση. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις -4 και -0,5 μονάδες.

- **Μεγάλη πτώση στην πρόθεση για αποταμίευση**

Ο δείκτης της πρόθεσης για αποταμίευση τους προσεχείς 12 μήνες υποχωρεί σημαντικά τον Μάιο στις -77,4 (από -72,8) μονάδες. Το 89% (από 87%) των νοικοκυριών δεν θεωρεί καθόλου πιθανή την αποταμίευση στο επόμενο 12μηνο, ενώ το 9% (από 11%) τη θεωρεί πιθανή ή πολύ πιθανή. Οι σχετικοί δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις +2,6 και -1 μονάδες αντίστοιχα.

- **Οριακά πιο απαισιόδοξες προβλέψεις για την πορεία της ανεργίας**

Ο δείκτης πρόβλεψης για την εξέλιξη της ανεργίας τους προσεχείς 12 μήνες αυξάνεται ελαφρώς τον Μάιο στις +32,9 (από +32,1) μονάδες. Το ποσοστό των νοικοκυριών που προβλέπει μικρή ή αισθητή άνοδο της ανεργίας διαμορφώνεται στο 53% (από 51%), με το 16% (από 18%) των

ερωτηθέντων να αναμένει εκ νέου μικρή ή αισθητή μείωσή της. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις +0,9 και -2,4 μονάδες αντίστοιχα.

- **Αποκλιμάκωση πληθωριστικών προσδοκιών**

Πτωτικά κινείται ο δείκτης στις προβλέψεις μεταβολών στις τιμές τους προσεχείς 12 μήνες, φθάνοντας στις +3,7 (από +9,1) μονάδες. Το 37% (από 41%) των νοικοκυριών προβλέπει άνοδο τιμών με τον ίδιο ή ταχύτερο ρυθμό και το 36% αναμένει σταθερότητα. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις +20,7 και +17,5 μονάδες.

- **Ενίσχυση στη χαμηλή πρόθεση για μείζονες αγορές**

Η πρόθεση των καταναλωτών για σημαντικές αγορές τους προσεχείς 12 μήνες (επίπλων, ηλεκτρικών συσκευών κ.λπ.) βελτιώνεται τον Μάιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -52,7 (από -54) μονάδες. Το 61% (από 63%) των καταναλωτών προβλέπει ότι θα προβεί σε λιγότερες ή πολύ λιγότερες δαπάνες, ενώ το 3% αναμένει το αντίθετο. Οι ευρωπαϊκοί δείκτες διαμορφώνονται στις -13,5 μονάδες στην ΕΕ και στις -15,9 μονάδες στην Ευρωζώνη.

- **Μείωση του ποσοστού των καταναλωτών που δηλώνουν ότι «μόλις τα βγάζει πέρα»**

Ως προς τις εκτιμήσεις για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού, το ποσοστό των καταναλωτών που δηλώνει ότι «μόλις τα βγάζει πέρα» μειώνεται τον Μάιο στο 66% (από 70%), ενώ διατηρείται σταθερό στο 11%, το ποσοστό όσων αναφέρουν ότι αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους. Οι καταναλωτές που δηλώνουν ότι αποταμιεύουν λίγο ή πολύ παραμένουν επίσης στο 10% του συνόλου, ενώ όσοι δηλώνουν ότι «έχουν χρεωθεί» αυξάνονται στο 13% (από 9%).

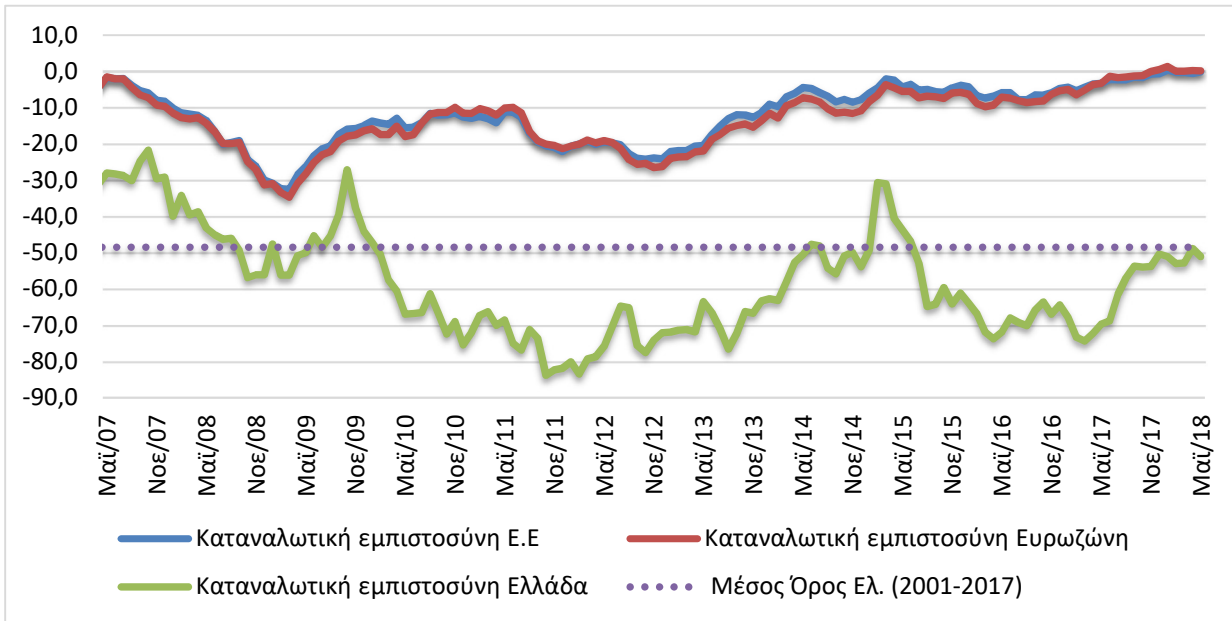
Πίνακας 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Περιοχή	Ακραίες τιμές		Μέσοι όροι										
	Min	Max	2001-2017	2011	2013	2014	2015	2016	2017				
ΕΕ-28	-32,5 (Μάρ. 2009)	1,4 (Αυγ. 2000)	-11,7	-15,6	-16,7	-7,2	-4,4	-6,3	-2,7				
Ευρωζώνη	-34,7 (Μάρ. 2009)	2,0 (Αυγ. 2000)	-13,0	-14,4	-18,7	-10,2	-6,2	-7,7	-2,5				
Ελλάδα	-83,8 (Ο. 2011)	-5,8 (Απρ. 2000)	-49,0	-74,1	-69,4	-54,0	-50,7	-68,0	-63,0				
Περιοχή	2017												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ	
ΕΕ-28	-4,3	-5,3	-4,3	-3,4	-3,3	-2,2	-2,3	-2,3	-1,6	-1,7	-0,7	-0,6	
Ευρωζώνη	-4,9	-6,4	-5,1	-3,6	-3,3	-1,3	-1,7	-1,5	-1,2	-1,1	0	0,5	
Ελλάδα	-67,8	-73,3	-74,4	-72,2	-69,7	-68,8	-61,5	-57,0	-53,7	-54	-53,8	-50,3	
Περιοχή	2018												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ	
ΕΕ-28	0,4	-0,3	-0,3	-0,5	-0,1								
Ευρωζώνη	1,4	0,1	0,1	0,3	0,2								
Ελλάδα	-51	-53	-52,8	-48,8	-51								

Σημείωση: ο Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις για τη γενικότερη οικονομική κατάσταση της χώρας, την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους, την πρόθεση αποταμίευσης και την πρόβλεψη για την ανεργία. Οι προβλέψεις κινούνται στο διάστημα +100 (όλοι προβλέπουν αύξηση) έως -100 (όλοι προβλέπουν μείωση) και εμφανίζονται ως διαφορές θετικών-αρνητικών απαντήσεων. Αρνητική διαφορά σημαίνει ότι το ποσοστό αυτών που προβλέπουν μείωση κάθε μεγέθους υπερτερεί του ποσοστού όσων προσδοκούν αύξηση και αντίστροφα.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

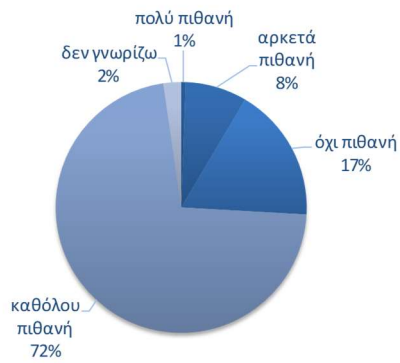
Διάγραμμα 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

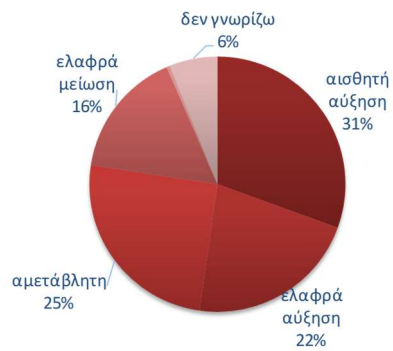
Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 7: Βασικοί Δείκτες έρευνας καταναλωτών το επόμενο 12μηνο

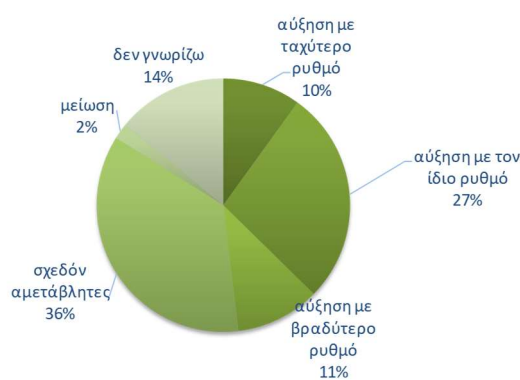
ΠΡΟΨΕΧΗ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗΣ

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ

ΠΡΟΨΕΧΗ ΓΙΑ ΜΕΙΖΟΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

Πηγή: IOBE